

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

NOUA LEGE A CULTELOR

Mesagiul regal al actualei sesiuni parlamentare a anunțat printre cele dintâi legi ce se vor discuta și legea cultelor.

Acum două săptămâni s'a întrunit comisiunea de ministrii și a aprobat, pe lângă mici modificări de formă, proiectul prezentat de Ministrul de Culte. De atunci nici o știre. Acum abea, o gazetă din Capitală, anunță că proiectul a fost prezentat Consiliului superior legislativ, după avizul căruia va ajunge, în sfârșit, pe biroul Senatului, îndată după discutarea legii de organizare judecătorească.

Proiectul în forma cum e acum întocmit încă nu se cunoaște. Este cunoscut numai proiectul vechiu. Se spune că în fond proiectul e tot același, cu deosebirea că între cultele recunoscute e pus în lege și *cultul baptist*.

Menținerea vechiului proiect ca și întregirea lui cu recunoașterea cultului baptist, au provocat discuții și proteste în ziare și încă de așa fel, încât merită să fie menționate.

Părțile din proiect cari nemulțumesc biserica noastră și cari vor fi combătute cu toată energia în Senat, sunt: 1. Prevederile art. 1 prin care Statul garantează *tuturor* cultelor o deopotrivă libertate și *protecțiune*. Adevărata și deopotrivă protecțiune ar fi numai atunci când subvenționarea diferitelor culte s'ar face în proporție cu averea ce posedă fiecare biserică.

Biserica noastră din vechiul Regat prin secularizarea averilor bisericesti a fost sărăcită complet și iobăgită ajutorului de Stat. Aici în Ardeal, vechile regimuri ne-au luat și sufletul nu numai averea; mănăstirile ne-au fost dărâmate, averile sevestrate, bisericile, unde a intrat unația, ne-au fost răpite cu avere cu tot. Toată averea bisericască ce o avem în Ardeal

e aproape în întregime câștigată cu trudă dela 1700 încoace. Statul protecționând prin subvenții diversele culte, fără considerare la avere sau sărăcie, ci după numărul canonicilor și preoților, cum a făcut până acum, înseamnă că neîndreptățește biserica noastră și o tratează tot așa de vitreg ca și vechii stăpânitori. Nici n'a ajuns să fie votată legea cultelor și Statul s'a și grăbit prin noul buget să dea cultului mozaic un ajutor de 10 milioane.

Dacă va ajunge să fie recunoscut și cultul baptist, pe anul viitor Ministerul de Culte va plăti și predicatorii sectari, ca plătiți de însuși Statul românesc, să-i sape temeliiile cu și mai mare râvnă distrugătoare.

2. Prevederile art. 6, 9 și n deosebi 47, cari creiază temeieri de posibilitate pentru încheierea de concordate speciale, chiar contrar prevederilor constituționale. Contra acestor articole s'a ridicat protestul energetic al Asociației Clerului Ortodox, cerând Ministerului de Culte să elimineze din lege toate aceste pasagii și *raporturile Statului cu diferite culte să le legifereze prin însași legea cultelor* și nu prin concordate. Acest punct de vedere a fost susținut cu o largă documentație și de adv. Tudor Popescu în ziarul său de curând apărut „Națiunea dominantă”. Pericolul cel mai mare al Concordatului constă în transformarea bisericii *românești-unite* în „*religie catolică apostolică română de rit grec*” (art. 1 și 2 din Concordat).

3. Art. 19, dacă se adeverește că între cultele recunoscute va fi pus și cel baptist, acest fapt va forma un adevărat act de subminare a bisericii noastre ca și a celorlalte confesiuni creștine. Oare nu văd legiuitorii noștri că membrii comunităților

baptiste și sectare, înafară de câțiva, toți sunt recrutați prin ademeniri mincinoase, prin calomniile la adresa bisericii și slujitorilor ei, prin bolșevizarea simțului cetățenesc și de ordine, dintre credincioșii celorlalte confesiuni și că nici unul n'a ajuns sectar din îndemn propriu și convingere, ci numai prin proselitismul călcător de lege? Pe membrii comunităților sectare recrutați prin astfel de mijloace ilegale și de demagogism religios, biserica noastră îi consideră și astăzi de membrii ai ei, rătăciți temporal și pe cari să luptă să-i întoarcă la calea cea adevărată. Recunoașterea cultului baptist va însemna sancționarea mijloacelor ilegale folosite de secte la recrutarea proseliților, oprite până acum prin ordine ministeriale.

4. Articolul care a provocat mai aprinsă discuție este art. 41, care asigură că averea bisericească să treacă în mod proporțional cu numărul celor ce vor trece de la un cult la altul, potrivit principiului canonic al bisericii ortodoxe. Acest articol aprobat unanim de toate cercurile noastre ortodoxe, a stârnit indignare și impulsivitate de combatere în cercurile române unite și catolicizate. Atât uniții cât și catolicizatii văd în acest articol primejdia *reunirii bisericii* unite cu cea ortodoxă română. Preoții lor și mai ales purtătorii de cuvânt ai bisericii unite, — de când au început să se simtă din ce în ce mai catolici și mai puțin ortodocși și poporul în schimb din ce în ce mai ortodox și român, foarte puțin unit și aproape de loc catolic-papist, — sunt convinși că dacă se ia zăgazul material al averilor bisericești, (din cauza sărăciei poporului nostru nu putea fi suplinit), atunci valul de reîntoarcere la biserica strămoșască se va porni fără a mai putea fi oprit. Se simte acest lucru din argumentele cu cari vor să oprească legiferarea acestui articol, teama întetirii luptelor confesionale din Ardeal (Nae Ionescu în „Cuvântul“ și dr. A. Rusu în „Unirea“).

Noi nu ne temem de luptele confesionale din Ardeal, chiar dorim să vină, căci nici o biruință nu se câștigă fără luptă. Dacă s'a luptat biserica noastră, aproape două secole, contra unației, mai poate să lupte încă vre-o jumătate de secol ca să o înfrângă definitiv, redând întreagă unita-

tea sufletească poporului nostru din Ardeal, azi rupt în mod destul de simțitor în două. Unația ne-a răpit credincioșii cu ajutorul Statului habsburgic, Statul român e dator să ne înlesnească recăștigarea lor în căderile legale ale Constituției și viitoareii legi a cultelor, pe care o cerem cu art. 41 nemodificat.

d. a.

Societatea Femeilor Ortodoxe române în Gherla

Din inițiativa laudabilă a câtorva doamne, încă în luna Noemvrie 1927, s'a înființat în orașul Gherla, o filială a Soc. Fem. Ort., cu scop de-a aduna fondurile necesare zidirii bisericii ortodoxe, cât și pentru a întări parohia noastră de acolo. Președinta e doamna col. Mihail Maria, vicepreședinta pr. P. Cotuțiu, secretară d-na Ghitea și cassiera d-șoara Elena Hurmuzachi.

Societatea împreună cu parohia a făcut cerere la primărie să-i schimbe locul dat pentru biserică, care e în marginea orașului, cu unul mai centru și anume în parcul orașului. Cei cari nu văd cu ochi buni întărirea noastră și mai ales zidirea unei biserici ortodoxe în mijlocul Gherlei unite, au și început să întărească populația în chestia locului, pe motiv că s'ar strica estetica orașului (?) cu zidirea unei biserici (ortodoxe) în parc. Lumea binevoitoare zice chiar contrarul, știind că credincioșii noștri au ambiția să facă o bisericuță frumoasă.

Di colonel Mihail, în râvna ce o poartă bisericii, a oferit toată piatra necesară zidirii ei. Soc. Fem. Ort. a organizat o serie de Ciaiuri-dansante cu bazar de cusături românești, în Casinoul primăriei. La nici o serbare din cele aranjate de Soc. Ortodoxă români uniți n'au participat în mod ostentativ, cu toată cea dintâi a fost făcută pentru ajutorarea copiilor săraci.

Concurs binevoitor a dat până acum numai primarul orașului. Dintre ortodocși, înafară de comitet, relevăm ofițerimea, d-nii profesori și'n deosebi pe dl Nic. Bozianu directorul institutului corector, pe care-l cunoaștem ca un om foarte inimos și însuflețit pentru ortodoxie. Ne bucurăm de calea făcută până acum și dorindu-le succes le zicem: cu Dumnezeu înainte. Rep.

Mila creștinească

Mat. XXV, 31, - 41.

Cea mai mare și înfricoșată judecată care-l așteaptă pe fiecare creștin fără deosebire de vârstă, rang sau avere, este „judecata cea de pe urmă“. De ea a vorbit Mântuitorul înainte de ce s'a supus de bună voie răstignirii și de ea ne vorbesc neîncetat propovăduitorii sf. Evanghelii.

Va fi o judecată, la care buni și răi își vor primi răsplata; fie care după faptele sale. Cei buni și milostivi vor fi așezați *moștenitori ai împărăției cerești*, iar cei răi și neîndurați vor fi făcuți pradă *focului veșnic care este gătit diavolului și îngerilor lui*.

„Mila creștinească“ deci stă la temelia fericirii sau condamnării veșnice, asupra căreia are să se pronunțe la plinirea venii dumnezeescul judecător.

A fi bun și milostiv este o măreață pornire, o aleasă însușire a sufletului omenesc. Fiecare om o poate avea. Durere numai că decând lumea, numai o parte din oameni au înțeles să cultive această nobilă însușire. Cei mai mulți au nesocotit-o, nu și-au dat sama că ea pe lângă o înviorătoare mulțumire sufletească îi mai poate aduce omului, îndeosebi omului credincios și înaltare și răsplată neperitoare în fața scaunului ceresc.

Că pe de-o parte sunt regi și principii, stăpânitori și miniștri, iar pe de alta supuși și cetățeni liberi, meseriași și muncitori de rând, și că astfel se face deosebire între oameni după stare și rangur. — asta vine dela oameni! Dar că cei mai răiesc alături și împreună cu cei mici, cei bogați alături de cei săraci, cei învățați împreună cu cei neînvățați, cei nenorociți alături de cei fericiți, — asta vine dela Dumnezeu!

Nu-i însă îngăduit, ca cel mare să privească cu dispreț asupra celui mic, stăpânul să chinuiască fără milă pe slujitor, bogatul să poftască săracului până și sfărâmurile dela masa sa.

Omul trebuie să nu uite că cerșitorul ca și bogatul, bolnavul ca și păcătosul au aceiași protopărinți. Dumnezeu a dat deopotrivă la toți pământul spre moștenire. Numai răspântiile schimbăcioase ale vremii sau prevedința iubitoare a Domnului au

făcut părți deosebite din el. Înaintea lui Dumnezeu nu este întrecere. Nestatornicia și schimbarea sorții poate foarte lesne, încă până la judecata cea de pe urmă să-l arunce pe unul sau pe altul în același vârtej de necazuri.

Lumea însă a rătăcit neîncetat, profund, în această privință. Atunci în nespusa Sa bunătate Tatăl cel Ceresc a trimis lumii pe unul născut Fiul Său, ca să fie spre sprijinul și luminarea ei. Și Fiul lui Dumnezeu a început să deie pilde cu fapta de ceea ce este în stare să săvârșească *mila* spre netezirea desbinărilor, durerilor și neajunsurilor omenești.

Isus de-a văzut un păcătos, nu l-a respins cu dispreț; de a dat peste un bolnav nu l-a părăsit. Cu toți cei mici, osteniți și însărcinați a simțit milă. Și în văzul și în auzul tuturor a revărsat dragostea și ajutorul Său asupra lor.

Omul are doar pretenția că poartă chipul și asemănarea Domnului. Și atunci va putea oare să poarte chipul și asemănarea Domnului, creștinul căruia suspinul celui asuprit nu-i este aproape, care pe cei slabi și neputincioși nu-i ajută, care la masa sa plină de bunătați se simte bine, câtă vreme mai știe că în cutare colț al casei sale vre-un sărac moare de foame? . . .

Isus îi zice celui păcătos: „*Mângâie-te, ți-s'a iertat ție păcatele!*“ . . .¹⁾ și tu să-l alungi? Celui sărac: „așa am fost și eu, îmi ești frate . . .“ și tu să-l îmbrâncești dela pragul ușii tale? Mântuitorul plângea, când vedea supărare și lacrimi; . . . și tu să râzi și să fii liniștit înainte de ce aceste lacrimi să se fi uscat?!

Într'o școală de creștere din Londra ședeau copiii într'o sară furtunoasă la masă. Învățătorul rosti ca de obicei cuvintele: „Doamne Isuse, vino și fii oaspele nostru în ceasul acesta!“ Un copil însă ridicându-și privirea sa blândă către chipul învățătorului, îi zise: „D-ta totdeauna îl poftesti pe Domnul ca să vie, și de ce nu vine nici odată? Va veni El cândva?“

— „O, da!“ — răspuse învățătorul.

„Atunci am să pun un scaun și pentru El în astă sară“, zise iarăși copilul.

Nu trece lungă vreme și cineva bate la ușă. Ce să vezi? Un om sărac, ud de

¹⁾ Luca, XVII, 33, 4; Mat. XVIII, 15.

ploaie și slăbit de foame intră în lăuntru, iar copiii îl primesc cu bunătațe și-l așează chiar pe scaunul pus anume pentru Domnul. Faptul acesta a deschis ochii copilului și zise iarăși către învățător:

„Așa, acuma înțeleg, Domnul Isus n'a putut veni singur și de aceea l-a trimis pe acest om sărac în locul Său“...¹⁾

Nu odată Domnul Isus ne trimite și nouă pe cei osteniți, goi, întristați și flămânzi în locul Său și noi să rămânem reci și împetriți la inimă? Ce ni va ajuta de vom stăpâni întreg pământul, dacă ceea ce-i mai scump ne va lipsi, adică: inimile oamenilor? Ce rost ni va avea viața, dacă nimeni nu va vărsa o lacrimă pe urma ei? Sau ce vom avea din tovarășii petrecerilor și veselilor, când nici iubirea și nici încrederea nu i-a strâns în jurul nostru, ci

¹⁾ Rev. W. F. Shaw, The Preacher's Promptuary, p. 72.

numai puterea, starea și averea noastră?!

Bucuria adevărată e numai atunci când trăiești în cugetele și inimile mai multora, când petreci în cercul acelor cari îți dătoresc mulțumiri, iubire și încredere adevărată pentru faptele cu cari li-ai înveselit sufletul! Și la cea mai curată și neturburată bucurie duce numai *mila creștinească*.

Ea este piatra fermecată a filosofului, care toate în aur le preface, până și toate virtuțile le botează și le preface în virtuți adevărate, creștinești.¹⁾

Înfiorarea și cutremurul în vederea judecării înfricoșate ce se vestește, ar trebui, să înflăcăreze neîncetat inimile credincioșilor pentru a îmbrățișa această taină a binefacerii și a virtuții, taina *milei creștinești* în adâncul sufletului lor.

I. V.

¹⁾ Rev. F. J. Corbett, A. Thousand Things to Say in Sermons, p. 33.

Catedrala ortodoxă

— O operă, care lăncezește —

În lupta neostenită ce o ducem pentru a convinge pe conducătorii țării noastre, de-a da ajutoarele trebuitoare continuării zidirii și isprăvirii catedralei noastre, înregistrăm cu plăcere orice se scrie în această chestiune, ca tot atâtea aprobări a luptei noastre.

După cele scrise în ziarul „Politica“, acum reproducem din ziarul „Clujul românesc“ următorul articol, cu titlul de mai sus, semnat de directorul ziarului dl Al. Anca:

„Când s'au început lucrările pentru catedrala ortodoxă, era un entuziasm de nedescris. Toți promiteau ajutoare pentru realizarea acestei opere arhitectonice, aici în inima Ardealului. Acele momente ne îndreptățeau să credem, că și noi putem face ceva grandios, fără să ni se arunce mereu în ochi, că tot ce avem mareț și artistic, este moștenire străină.

Dar spre desiluzia noastră, ne vedem în situația tristă de a privi scheletul acestei opere care părajinește pe zi ce trece. Speranțele noastre de atunci au rămas doar spânzurate de coloanele de beton. Construcția Catedralei nu se poate continua din lipsa de fonduri. Ministerul Cultelor nu poate acorda credite.

În fața acestei realități, e necesar să facem unele precizări. Din ocazia sfintirii clopotelor, ministru de pe atunci Octavian Goga, care reprezintă Guvernul la această solemnitate a promis tot sprijinul precum și ajutoare bănești considerabile. Nimic extraordinar decât o datorie de creștin cu posibilități de ajutoare. Dar guvernul Averescu a căzut, fără să se acorde ajutoarele promise. O întâmplare. Venind — după guvernul Știrbei — dl Al. Lapodatu în fruntea Ministerului Cultelor, credeam că Domnia sa va respecta promisiunile făcute de dl Goga, sau cel puțin va lua alte dispozițiuni pentru a duce la îndeplinire opera măreață. Dar nimic! Nu știm ce voiește dl Al. Lapodatu, profesor de istorie la Universitatea din Cluj, care zilnic (înțelegând zilele când se află în Cluj) se lovește cu ochii de scheletul muribund al Catedralei ortodoxe.

În schimb un om, P. S. Sa episcopul Nicolae, depune o muncă uriașă pentru desăvârșirea acestei opere începute.“

Comunicat. Nr. 610. — *Preoții noștri să nu ne mai ceară tipărituri pentru datele statistice, pentru că nu le putem pune la dispoziție, ci să se conformeze ordinului nostru Nr. 118, comunicat în „Renașterea“ Nr. 4 și Nr. 6 din a. c.*

Cuvântare la parastasul Regelui Ferdinand I.

Rostită în biserica-catedrală din Cluj

În aceste momente de pioasă solemnitate gândul nostru se îndreaptă către tronul Tatălui din ceriuri și înalță o smerită rugăciune pentru odihna sufletului marelui rege Ferdinand I.

Sunt încă proaspete în pragul amintirilor noastre momentele de adâncă durere, când fulgerul morții a isbit în creștetul țării românești doborând de pe culme stejjarul care ocrotea sub ramurile sale hotărâre largi ale Țării românești. Inimile noastre sunt și astăzi cernite după acela, care, după cuvântul Sf. Scripturi: ca roua dimineții s'a topit, ca floarea s'a vestejit, ca iarba s'a tăiat, cu piatra s'a acoperit și în întunerecul mormântului s'a sălășluit. Marea vieții înălțându-se de viforul furtunilor multe și a durerilor grele a coborât pe marele rege în mormânt și s'a pecetluit încă odată adevărul legii eterne: când dobândim lumea atunci în groapă ne sălășluim.

Cine nu cunoaște astăzi faptele regelui Ferdinand? Adevărata lui importanță însă nu o pot aprecia în deplina ei valoare zilele de astăzi.

Un tablou ieșit proaspăt din penelul pictorului are nevoie de vreme lungă pentru ca penelul vremii să aștearnă peste dânsul patina operei de artă. Așa este și în viața omenească. O faptă mare, un om mare, crește în proporțiile sale precum îi crește și perspectiva depărtării.

Noi cei de astăzi am cunoscut în regele Ferdinand pe părintele bun și iubitor, care s'a bucurat cu bucuriile și a plâns și suferit cu durerile țării sale; l-am cunoscut ca un ostaș viteaz care a dus oștirea sa la biruința și gloria de astăzi, l'am cunoscut ca un mare patriot, care a impus cinstea și respectul țării sale în toate țările străinătății, l'am cunoscut ca un apostol al credinței curate în Dumnezeu și l'am cunoscut ca un mare binefăcător al țărânilor, pe care a într'onat-o în scaun de stăpânire asupra pământului muncit de dânsa.

Simțul datoriei până la jertfirea de sine și iubirea sinceră pentru popor și țară i-a contopit sufletul cu sufletul poporului românesc și l-a identificat cu aspirațiile,

credințele și concepțiile de viață ale țării stăpânite de dânsul.

Cu avântul vitejiei, sale ca un al doilea David a adunat sub sceptorul său toate fărâmele poporului românesc răslețit în cele patru vânturi în granițele despărțitoare de frați. Și cu povăța înțelepciunii sale a întruchipat și desăvârșit, mărețul templu al patriei noastre de astăzi.

Evocarea perpetuă a memoriei marelui rege este o datorie a tuturor generațiilor viitoare, pentru ca personalitatea lui pioasă în cadrul de aur al faptelor sale să stăruie pururea ca o pildă a celor mai desăvârșite virtuți ale sufletului omenească.

În aceste clipe de creștinească îndatorire dăm mulțamita lui Dumnezeu că a dat țării noastre pe regele Ferdinand și îl rugăm să-i facă vrednică odihnă în împărăția Sa, unde înflorește tinerețea vieții neîmbătrânite și dreptii ca luminătorii strălucesc. Iar la pragul mormântului dela Curtea de Argeș aducem prinosul nostru de vecinică recunoștință, de făgăduință că vom păstra intact patrimoniul sfânt al moștenirii sale.

Rugăm pe bunul Dumnezeu să trimită harul binecuvântării sale asupra Tronului și Dinastiei române, asupra tinărului nostru Crai, care a fost sortit să-și pună pe creștet coroana de oțel a înaintașilor săi, care este simbolul întineririi, a înfloririi de mâne, — și să se îndure ca în toate vremile viitoare să trimită poporului și țării românești domnitori înțelepți, viteji și mari, cum a fost marele rege Ferdinand I.

Premii pentru lucrări de istorie bisericească.

Din partea P. Sf. Sale episcopului Visarion Puiu, s'a cerut Min. de Culte să institue câte un premiu pentru următoarele trei lucrări de istorie bisericească: 1. „Istoria bisericească a Românilor“, până în zilele noastre. 2. „Istoria monahismului din țările române“ și, 3. „Un mănunchi de biografii ale celor mai însemnați ierarhi ai Bisericii române din veacurile trecute“. — Nădăjduim că această propunere va fi primită, ca să servească ca stimulent scriitorilor noștri de literatură istorică-bisericească, fiind lucrări foarte necesare.

INSTRĂINAȚII

ori

Danilescu și Popescu

Am pus în fruntea schiței numele a doi oameni, cari ne-au făcut neamul de rușine, unul, cel dintâi, fiu de țăran venit la Cluj — înainte cu 8 ani de prin părțile Orăștiei, a căutat slujbă și pâne, — și nu s'a mulțumit cu postul de notariu dela sate, unde putea face și neamului și rudeniilor bine și să le aducă cinste.

Intrat în slujba de Stat, la Administrația financiară din Cluj, bine pregătit, figură reprezentativă și harnic, a înaintat repede la postul de cassier. Spre nenorocul lui aici a dat de o dactilografă de alt neam, — nu cercetăm din ce seminție, — destul că a făcut cunoștință și din cunoștință căsnicie. Din omul modest, mulțumit cu puțin, cu o odăiță slab mobilată, cu un prânz cetățenesc și o cină de fructe cu pâne, s'a slobozit la locuință mare, cu multe-multe camere, la prânzuri luculice, la haine după moda ultimă, și aceste toate — *toate nu ajung* din un modest salariu. Sătana era aproape de el, — îi stricase sufletul, îl făcuse domn, — și Sătana era prietenă cu avocatul evreu L. g. — acesta plasa bani pre camete mari, din cassa Statului și dobânzile curgeau în punga tovarășiei, mobilele cele mai scumpe împodobeau casele, pe covoare persiane le călcau picioarele, vinul, berea și șampagnia curgea la mese și pereții camerelor începură să se acopere cu tablouri lucrate de artiști de seamă, de preț mare. Toate mergeau strună, câștiga și evreul, câștigă și părtașul, — și până la o zi de rușine, — lumea începu să invidieze pe fericitul cassier, om până aci fără pretenții, fără avere. Fosta dactilografă se înfoia în pene, lux în îmbrăcăminte, loge permanentă la teatru maghiar, de sine înțeles, nu erau cele mai din urmă din plăcerile cocoanei.

Și veni ceasul de rușine, veni cercetarea și găsi lipsă în cassă, evreul și jupâneasa aleargă la creditorii evrei să ridice banii împrumutați, — cu un glonț de revolver — vrea nenorocitul să acopere rușinea, dar nu nimereste, era laș, îi tremura mâna ca să nimerască bine, — și toată presa străină se aruncă asupra hoțului de valah, care

umple temnița, iar hoții cei adevărați scapă, sunt toți oameni de cinste, trăiesc și azi, unuia i-a luat de pe o zi pe alta dreptul de avocat, dar l'a recâștigat, numai Danilescu a rămas cu pecetea rușinei pe frunte, umilit, zdrobit, chinuit și rușinat aleargă fără țintă și fără liniște din o parte a țării pân' la cealaltă, Eva îl părăsește, ce să mai facă căsnicie cu un hoț descoperit și cere schimbul numelui ei și al nefericitei copile, fruct al nesocotinței omeneste.

Cestalt supranumit *Lulu*, sosește din slujba de dascăl de prin părțile Făgărașului la Cluj și îndrăsnit, prezentabil, câștigă un post frumos și de încredere la Facultatea de medicină. Peste scurtă vreme dă și el, ca și tovarășul lui de mai înainte de o ființă *streină*, și face căsnicie cu ea. Dar oamenii nu se potrivesc, se ceartă, se bat și se desfac cu rușine. Și bietul Lulu — petrece în desfrâu — și uită de sine, de biserica lui, de poruncile cele 10, învățate la școală și în casa părințească și decade — decade, jos, jos până în gunoiu, fură și pleacă cu pasaport în Ungaria, — în țara Windischgrăților falsificători, doar va scăpa de ușile temniței.

Aceasta e soarta instrăinaților dela noi: glonțul, pușcăriu, fuga în Ungaria lui Horthy și în iadul de unde nu este reîntoarcere. Un mic aviz tovarășilor lor de principii.

x

Convocare

Reuniunea „*Corul bărbătesc al Episcopiei ortodoxe române din Cluj*“, conform dispozițiilor art. 9 din Statute, se convoacă pe calea aceasta la

Adunarea generală anuală

în ziua de *26 Februarie la ora 11 a. m.* în sala Consiliului Eparhial, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării.
2. Rapoartele secretarului, dirigentului, casarului și bibliotecarului.
3. Raportul cenzorilor și darea absolutorului.
4. votarea regulamentului intern.
5. Alegerea comitetului.
6. Eventuale propuneri.

Cluj, la 27 Ianuarie 1928.

Ion Todea,
secretar,

Dr. Seb. Stanca,
președinte,

CRONICĂ

O delegație a Soc. Femeilor Ortodoxe Române din Cluj

Doamnele: Voitești, Bogdan-Duică, Bohățiel n. Leményi, Sâmbătă trecută au fost primite în înaltă audiență la Casa regală a A. S. R. Principesa-mamă Elena, unde au avut plăcerea a vedea și pe M. Sa Regele Mihai, cu care s'au întreținut câteva momente. — După aceea au fost primite la palatul Cotroceni de către M. Sa Regina Maria, fiind de față și Regina Elisabeta și Principesa Ileana. — După masă au fost la înaltă Regență, Patriarhul Miron și la Princesa Alexandrina Cantacuzino, unde au fost reținute la dejun.

Au făcut aceste înalte vizite ca să solicite sprijin și ajutor pentru înfrumșețarea Catedralei noastre din Cluj, cu lucruri de mână și obiecte de artă. Li s'au promis lucruri frumoase între cari și câteva lucruri pentru sfânta masă, ce vor fi lucrate de fosta Regină a Greciei și Principesa Ileana.

Di Ministru Lapedatu, foarte binevoitor pentru înlesnirea vizitelor, le-a pus, la dispoziție, tot timpul, un automobil.

Munca Soc. Fem. Ort. din Cluj, e foarte bine apreciată în toate cercurile mai înalte pentru străduințele ce le pun la câștigarea celor necesare împodobirii bisericii-catedrale. — Inserăm cu bucurie acest succes.

Predică în biserica-catedrală din Cluj. Duminecă, 12 Februarie va predica dl prot. Dumitru Antal, revizor Eparhial.

Un nou profesor universitar. Dl Dr. Emil Țeposu, docent universitar, a depus cu succes strălucit examenul de profesor universitar la catedra de urologie, de curând înființată pe lângă Facultatea de medicină din Cluj. Ne bucurăm de acest succes, cunoscându-l pe dl Țeposu ca un om de valoare, care prin munca și studiile de specialitate ce le-a prestat și le va presta, va face cinste catedrei ce i s'a încredințat. Îi transmitem cele mai sincere felicitări.

Turnul Eiffel din Paris cel mai înalt edificiu din lume, constatându-se că peste cel mult trei ani, se va prăbuși, guvernul francez a hotărât să fie dărâmat, deoarece nici o reparație nu-l va mai putea menține.

Conferință religioasă. În cadrul conferințelor organizate de Soc. Fem. Ort. Rom. Duminecă, 5 Febr. c. a vorbit dl profesor Dr. Or. Bucevschi despre „Sectele religioase din România“. Despre această conferință vom scrie mai pe larg în nr. viitor.

Elevi ortodocși la liceul „Petru Maior“ din Gherla. După anuarul de pe anul 1926/927 am avut ordinari și particulari 62 elevi, la școala normală sunt eleve, cum ni se spune, și mai multe. — Înainte de 1918 eram inexistenți în Gherla — progresul e evident și n'are nevoie de comentarii.

Ministrul de externe dl N. Titulescu, în timpul șederii sale la Roma, întrebat fiind de un ziarist american, care e punctul d-sale de vedere în privința deciziei de a declara războaie în afară de lege, a răspuns că *România este pentru menținerea păcii și condamnă războiul; este însă pentru dreptul la un războiu de ofensivă.*

Un furt de 1 milion de Lei s'a întâmplat la Universitatea din Cluj. Secretarul Facultății de medicină, un anumit Lulu Popescu, un chefliu ușuratic, purtător de monoclu și băutor de șampanie, după ce de mai multă vreme, se înfrupta necontrolat din banii facultății în sumă de vr'o 2 sute de mii, acum o săptămână punând mâna pe leafa profesorilor, o sumă de 800 mii Lei, a șters-o peste graniță. Ne miră ușurința cu care se dau funcții importante la domnișori stricați și neisprăviți și cum autoritățile dau pașapoarte funcționarilor de Stat fără știrea autorității de cari depind.

La Facultatea de teologie din Chișinău s'au mai făcut următoarele numiri: Dl Stefan Cioban profesor titular la catedra de Istoria literaturii române. Pr. Bejan Serghie, suplinitor la catedra de „dogmatică“. Pr. Tocan Ilie, suplinitor la catedra de „arheologie biblică și introducerea în vechiul testament“. Pr. Valeriu Iordăchescu, profesor titular la catedra de „morală“. Pr. Cicerone Iordăchescu, profesor titular la catedra de „Istoria bisericească veche și patrologie“. Arhimandritul Iuliu Scriban va suplini catedra de „Omiletică și pastorală“.

Pentru bunul mers administrativ, aducem aminte oficiilor parohiale, că în luna Ianuarie trebuia să încheie jurnalul de cassă, să facă socotelile (rațiociniul), inventarul complet în 3 exemplare, să întocmească lista membrilor adunării parohiale și să

țină adunare parohială. Raportează proto-popului: 1. Ținerea adunării parohiale. 2. Organizarea tineretului. 3. Lista donațiilor. 4. Specificația cununațiilor și taxele lor. 5. Date statistice bisericești. 6. Bugetul pe anul în curs. 7. Consemnarea averilor bisericești. 8. Extras din protocolul parohial. 9. Discul de Bobotează. — *În cursul lunii Februarie* înaintează oficiului protopopesocotelile (rațiociniul) anului trecut și dacă are restante mai vechi și pe acelea, împreună cu un raport amănunțit despre activitatea desfășurată în cursul anului 1927. — Rugăm în mod special pe toți preoții să înainteze fără amânare rațiociniile anului trecut, eventual și cele restante, *căci în trimestrul al doilea numai acestor preoți li se va achita salariul*. E o măsură ce s'a luat în cele mai multe eparhii și va fi aplicată cu strictețe.

O faptă eroică. La Quebec, în Canada, un violent incendiu a nimicit orfelinatul Saint-Charles, unde se găsea un mare număr de copii. Cu ocaziunea acestei nenorociri, o tânără, în vârstă numai de 17 ani, a făcut dovadă de un eroism extraordinar, pierind la urmă, ca victimă a sentimentului său de abnegație. În vreme ce flăcările cuprinseseră dormitoarele copiilor, această fată, anume Ana Goudrault, a pătruns de trei ori printre limbile de foc revenind de fiecare dată cu câte un grup de copii. O singură copilă mai rămăsese într'un dormitor, și Ana Goudrault intră printre flăcări, pentru a patra oară. De data aceasta, însă, tânăra nu mai putu eși, din cauza focului care se întetise și muri carbonizată, împreună cu fetița pe care voise s'o salveze.

Marele prozator I. Al. Brătescu-Voinești împlinind 60 de ani, a fost sărbătorit de către Soc. Scriitorilor Români, într'o ședință festivă ținută la Ateneu în București.

Iată cum l-au caracterizat diferiții vorbitori:

„Un mare artist, un superb cizelator, un delicat povestitor, un înțelept duios; — iată cum cred că s'ar putea caracteriza în câteva cuvinte Brătescu-Voinești. Arta lui de-a povesti e unică în literatura noastră prin discreție, prin simplitate, printr'o gingășie firească. În tot ce a scris e atâta măsură, atâta cuviință, atâta farmec, încât poate servi de model tuturor celor cari iubesc într'adevăr literatura bună. Ș'apoi din opera aceasta duioasă și caldă, respiră un suflet românesc cuminte, sfătos, așezat, ca și din pânzele marelui Grigorescu, cu care Brătescu-Voinești pare să aibă afinități de expresie. (Liviu Rebreanu preș. S. S. R.)

„Dl Brătescu-Voinești este un povestitor, care ne dă direct viața, fără transformările tehnice literaturiste ale nouilor curente de azi. De aceea îl iubim. Dl Brătescu-Voinești este și un umorist.

Acest umor a făcut pe dl Brătescu cel mai deplin înțelegător al sufletului în genere și în special al celui românesc. Literatura d-lui Brătescu-Voinești rămâne ca ceva etern omenesc. (Mihail Ralea).

„Opera sa artistică este educativă pentru școlărim, moralizatoare, răscolind simțirile, inobilând inimile și înălțând spiritele. (C. Kiritescu, secr. gen. Min. Instrucțiunii).

„D-sa nu e numai artist între artiști. Este ceva mai mult. Este duhovnicul poporului nostru, pe care l-a spovedit în taină, dându-i la iveală comorile sufletului său. (Dna Alex. Cantacuzino).

Au mai vorbit Oct. Goga în numele Academiei Române, I. Minulescu, Jean Bart, G. Adamescu etc. Dl I. Al. Brătescu-Voinești, vădit emoționat, a răspuns între altele:

„Îmi pare rău, că sunt eu sărbătorit. Nu pentru că am împlinit 60 de ani, ci pentru că nu pot să mă bucur și eu, cum vă bucurați d-voastră, pentru alții.

Dacă în sufletul d-voastră, prin scrierile mele, am strecurat o bucurie, un gând, o simțire, toate, ca un torent năvalnic se rostogolesc azi peste mine și-mi înăbușă sufletul.

Publicul l-a ovaționat îndelung, făcându-i o entuziasă manifestare de simpatie.

Am reprodus toate aceste ca să aducem și noi un simțit omagiu scriitorului care ne-a procurat atâtea emoții alese cetindu-i scrierile.

Îi urăm încă mulți ani!

Nr. 250—1927.

3—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. II. *Ida-mare* cu filia'la Brătieni și Stupini, în protopopiatul Bistriței, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în revista „Renașterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat conf. cualificațiunei.
2. Casă parohială cu supraedif. și grădină.
3. Sesiune parohială de 32 jug.
4. O zi de clacă dela fiecare familie.
5. Stoa corespunzătoare vremilor de azi.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile instruate conform noului regulament pentru parohii și însoțite de toate documentele de cualificațiune, certificat de serviciu precum și certificate de încuviințare dela Ven. Consiliu Eparhial, subsemnatului oficiu în Bistrița, și având prealabilă încuviințare dela acesta, se vor putea prezenta și în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Bistrița, 5 Iulie 1927.

Oficiul protop. în conțelegere cu consiliul parohial.

Grigore Pletosu prot.